

DE WINTERSTRUYCKEN

In het maandblad van „Oud-Utrecht” van januari 1957 komt een artikel voor van de hand van de heer M. Raven, onder de titel „Fornhese, Hees en de Nonnengroepen”.

De schrijver van dit interessante artikel, verwijst hierin naar de door prof. dr. W. van Iterson, als bijdrage gereproduceerde kaart van de Leusderberg e.o. van 1594, waarop de naam Winterstruycken voorkomt en concludeert hieruit dat hier veel winterbrandstof werd gehaald.

Naar mijn mening is de naam „Winterstruycken”¹⁾ niets anders dan een oude veldnaam (toponym) voor het bekende juniperus- of jeneverbessengebied, gelegen ten oosten van de Willem Arntzhoeve te Den Dolder, onder de gemeente Soest.

Het jeneverbessengebied bij Soest.

(Foto-archief gemeente Soest).

Deze grote grillige gevormde groep ligt dichtbij de grens Soest-Den Dolder (gem. Zeist). Het is een geaccidenteerd terrein te midden van het stuifzandgebied en van een bijzondere schoonheid. Dit stuifzandgebied waarin „de Winterstruycken” voorkomen grenst aan het oude veengebied, nu grotendeels bebost en behorende tot het landgoed Pijnenburg; eigenaresse de familie Insinger.

¹⁾ Indien hierover een andere mening mocht bestaan, dan gaarne nadere gegevens over dit onderwerp in Oud-Utrecht.

De oude boerderij „De Kooi” of „Koy” ligt temidden van deze bossen en niets wijst er op dat hier vroeger het eendenkooikersbedrijf werd uitgeoefend en temidden van een uitgestrekt veengebied lag. De Kooi ligt op Hespergrondgebied, evenals de Winterstruycken. Op het bovengenoemde kaartje van de Leusderberg en omgeving van 1594, copie 1646, staat de naam „Winterstruycken” boven een gebied dat kennelijk als heuvels of verhogingen in het terrein worden gekenmerkt.

Niet uit de Winterstruycken werd brandstof gehaald, zoals wordt vermeld door de heer Raven, doch uit het aangrenzende gebied. De naam Winterstruycken heeft m.i. met het winnen van brandstoffen daar ter plaatse niets te maken en is van een geheel andere oorsprong.

De jeneverbessen of *juniperus communis* is één van de oudste bekende struikgewassen die in ons land voorkomen en volgens botanici een relict uit de tijden van na de ijstijden, toen een gematigd klimaat, de groei van planten en bomen weer deed toenemen. Het *juniperetum*, dus „de Winterstruycken” met hun knoestige stammen kan op een eerbiedwaardige ouderdom bogen en heeft waarschijnlijk door de eeuwen heen de aandacht getrokken van het gewone volk. Deze gaven de door alle jaargetijden groen blijvende jeneverbessenstruiken, de toepasselijke naam „De Winterstruycken”.

E. HEUPERS

NIEUWE PUBLICATIES

A. Johanna Maris. Repertorium op de Stichtse leesprotocollen uit het landsheerlijk tijdvak. I De Nederstichtse leenacten (1394-1581). 's-Gravenhage 1956, 606 blz.

In tegenspraak met het jaartal 1956 op het titelblad is dit, door het Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen uitgegeven geschrift eerst in 1958 verschenen. Het nut van een dergelijke uitgave voor velerlei onderzoek behoeft nauwelijks aangetoond te worden. Voor de geschiedenis van de leengoederen in het utrechtse gebied zelf in de eerste plaats en daarmee voor de plaatselijke geschiedenis en topografie, en vervolgens voor het familie-onderzoek bevat zij vele gegevens, die hier voor het eerst, mede dank zij een uitnemend Register, door een groot publiek geraadpleegd kunnen worden. Voor de kennis van zaken en het uithoudingsvermogen van de bewerkster krijgt ieder respect, die het lijvige deel met de vroeger weinig toegankelijke archivalia vergelijkt.

W. van Iterson. Bij authentieke acte geconstateerde inbezitneming naar oud-nederlands recht. In: Rechtsgeleerd Magazijn Themis, 1959, p. 23/59.

Naar oud-vaderlands recht was het geoorloofd een zaak, een zakelijk- of absoluut recht in bezit te nemen mits het een *possessio vacua* was, d.w.z. dat het bezit openstond. In dit artikel wijst prof. Van Iterson erop, dat van zulke inbezitnemingen van onroerende goederen en rechten soms authentieke acten werden opgemaakt in de 16e, 17e en 18e eeuw. Dit waren dan óf notariële acten, óf acten, afkomstig van een leengerecht. Zulke inbezitnemingen